

Для нашої держави важливо забезпечити передумови та ефективний механізм залучення коштів, що становлять потенціал заощаджень населення в банківську систему, для забезпечення оптимальних шляхів їх трансформації в інвестиції.

Урядові та НБУ у своїй економічній, фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці потрібно суттєво посилити увагу до забезпечення зростання реальних грошових доходів та заощаджень населення як базової передумови зростання інвестицій у реальну економіку.

Література

1. *Ватаманюк З. Г., Дорофєєва Н. В., Мороз А. М., Савлук М. І.* Шляхи підвищення ролі грошових коштів населення у формуванні ресурсної бази комерційних банків України: Наукова доповідь / Національний банк України. — К.; Л., 2001. — 67 с.

УДК 336.14

С. Я. Кондратюк, канд. екон. наук, доц.,
заступник завідувача кафедри фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНВЕСТИЦІЇ ЯК СУСПІЛЬНЕ БЛАГО

Головною метою розвинених країн є забезпечення гідного рівня та якості життя народу з вирішенням таких першочергових завдань — високий рівень зайнятості населення, помірні ціни, низький рівень інфляції; стійке економічне зростання. На цій основі зростають інвестиції в реальний сектор економіки, підвищується суспільне виробництво, розширюється внутрішній ринок і зростає попит на вітчизняні товари. Адже, якість життя і добробут народу є результативним показником, що засвідчує успіхи трансформаційних процесів.

Сучасна держава у своїй діяльності створює сприятливі умови для економічної активності населення та втілює політику доходів, яка надає основні гарантії існування кожного індивіда не нижче порогу бідності (3 долари США на добу), а для працюючих не

нижче межі бідності. Отже, має бути покладено край існуванню працюючого нижче межі бідності за надзвичайно низької заробітної плати, неадекватної трудовому внеску. Підвищуватись заробітна плата має через встановлення її мінімуму за одну годину, який перевищує на 50—100 % прожитковий мінімум, розрахований за стандартами Євросоюзу.

Економічна система зорієнтована на забезпечення найбільш повної зайнятості та відносної рівності в суспільстві за допомогою податків, які пом'якшують прірву між доходами багатих і бідних. Адже, держава є найбільшим наймачем робочої сили й забезпечує робочі місця одній третині економічно активного населення, а друга третина громадян отримують державні соціальні допомоги і пенсії із суспільних фондів, тобто у приватному секторі економіки зайнято останню третину населення. Уряд має сприяти збільшенню зайнятості за рахунок проведення суспільних робіт. Тому, проблема працевлаштування всіх членів суспільства стає одним з видів діяльності держави, яка з метою створення нових робочих місць розподіляє кошти на користь підприємств, здатних нарощувати потужності. Фіскальна політика застосування низьких податків на прибутки підприємств забезпечує розвиток ефективної економіки інноваційного типу, при одночасному запровадженні дієвої прогресивної шкали оподаткування високих і надвисоких доходів окремих осіб — від 25 до 65 %.

Стимулювання соціально-економічного і технологічного національного розвитку, створення нового і осучаснення внутрішнього виробництва на основі високотехнологічних наукомістких галузей для збільшення ефективного попиту і нарощування потужного експортного потенціалу за допомогою значних інвестицій. Перевага має надаватись інвестиціям, що збільшують попит, не збільшуючи пропозиції споживчих товарів.

Звичайно, цей процес має спиратися на державні інвестиції, проте рушійною силою української економіки мають стати вітчизняні інвестори. Хоча без значної інвестиційної підтримки з боку західних інвесторів важко досягти стійкого економічного зростання, адже важливим джерелом інвестицій мають стати заощадження головного інвестора нашої економіки — українського народу. Щоб швидко відродити виробництво предметів тривалого користування, треба відновити заощадження народу в банках, інакше доведеться чекати поки доходи населення зростуть настільки, що виникне потрібний попит на предмети тривалого користування.

Державні інвестиції в удосконалення національних систем освіти і охорони здоров'я підвищують цінність людського капіталу і стають не менш важливим фактором виробництва, ніж технологічний та фінансовий капітал.

Крім того, державні інвестиції доповнюють приватні вкладення капіталу, іноземні інвестиції, венчурний капітал. Національна інноваційна система як головне джерело економічного зростання має створювати, продукувати й широко застосовувати науково-технологічні досягнення, за достатнього рівня фінансування науково-технологічної та інноваційної сфери економіки. Інвестиції держави повинні здійснюватися не за рахунок підвищення податків, а за рахунок дефіцитного фінансування — випуску в обіг додаткової кількості грошей. Адже податки тільки перерозподіляють попит, а емісія грошей дає можливість його збільшити. Додаткова емісія грошей викликає інфляцію, знижує реальну зарплату і дозволяє підвищити граничну ефективність капіталу, однак зацікавлює його власників вкладати гроші у виробництво. Досвід країн Заходу підтверджує можливість наростити попит за рахунок емісії грошей і таким чином вивести економіку з кризи. Падіння виробництва під час кризи зазвичай не перевищує 12—15 %. Тому відносно невелика емісія грошей забезпечувала збільшення попиту ціною незначної інфляції. Крім того, низький рівень процентної ставки банківських кредитів сприяє збільшенню грошової маси в економіці, зростанню ефективного попиту.

Таким чином, інноваційно-інвестиційний тип розвитку національної економіки з високим рівнем виробництва наукомісткої продукції (науково-технічні впровадження, нові види товарів, послуг та технологій) є запорукою підвищення економічної ефективності та високого рівня добробуту українців.

Формування сектору суспільних благ має відбуватись за активного втручання держави в економіку, яка постає головним суб'єктом регульованої економіки, при умові солідарності різних верств суспільства з урахуванням їхніх колективних та індивідуальних інтересів, забезпеченні соціально-політичної згоди громадянського суспільства та його контролю за діяльністю держави. Тому, державне економічне регулювання в соціально орієнтованій економіці повинне мати ширший характер, оскільки держава має контролювати не тільки вирівнювання доходів, але й використання капіталу, робочої сили, ціновий механізм.